

สุนทรียภาพแห่งใบหน้าที่ประทับใจ

โดย

นางสาวอุ๊แก้ว สาณะเสน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปมหาบัณฑิต

สาขาวิชาจิตรกรรม

ภาควิชาจิตรกรรม

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2548

ISBN 974 - 11 - 5377 - 5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

AESTHETIC INSPIRATION FROM BEAUTIFUL FACES

By

U - kaew Sanasen

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศิลปากร

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree

MASTER OF FINE ARTS

Department of Painting

SILPAKORN UNIVERSITY

2005

ISBN 974 – 11 – 5377 – 5

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้วิทยานิพนธ์เรื่อง “สุนทรียภาพแห่ง
ใบหน้าที่ประทับใจ” เสนอโดย นางสาวอู่แก้ว สาณะเสน เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตกรกรรม

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิสาข์ จัติวัตร)
รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ รักษาการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

1. รองศาสตราจารย์ อธิพิพล ตั้งไฉลก
2. อาจารย์พิชิต ตั้งเจริญ

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(อาจารย์อำมฤทัย ชูสุวรรณ)

...../...../.....

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์อธิพิพล ตั้งไฉลก)

...../...../.....

.....กรรมการ

(อาจารย์พิชิต ตั้งเจริญ)

...../...../.....

.....กรรมการ

(อาจารย์ทรงไชย บัวชุม)

...../...../.....

.....กรรมการ

(อาจารย์นาวัน เปี้ยดกลาง)

...../...../.....

K46001215 : สาขาวิชาจิตรกรรม

คำสำคัญ : ภาพเหมือน

คู่มือ สาธิต : สุนทรียภาพแห่งใบหน้าที่ประทับใจ (AESTHETIC INSPIRATION FROM BEAUTIFUL FACES) อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ : รศ. อธิพัล ตั้งใจโลก และ อ. พิษิต ตั้งเจริญ. 35 หน้า. ISBN 974 – 11 – 5377 – 5

การเขียนภาพเหมือน (Portrait) เป็นสิ่งที่ข้าพเจ้าสนใจเป็นพิเศษ เนื่องจากการเขียนภาพเหมือนมีข้อแม้ซึ่งอาจจะเรียกได้ว่าเป็นข้อจำกัดสำคัญอยู่สองอย่าง อย่างแรกคือภาพเหมือนควรจะต้องมีความเหมือนของแบบ นั่นหมายความว่าศิลปินต้องพัฒนาทักษะการเขียนให้สามารถสร้างงานที่คนดูหรืออย่างน้อยศิลปินเองสามารถบอกได้ว่าเป็นคนๆ นั้น

อย่างที่สองคือคนส่วนใหญ่คุ้นเคยกับรูปแบบการเขียนภาพเหมือนที่ดูเหมือนจริงทั้งขนาดและวิธีเขียน มากกว่าในรูปแบบอื่น แต่การที่จะทำภาพเหมือนในรูปแบบอื่นต้องอาศัยความเข้าใจของทั้งผู้ที่เป็นแบบ และศิลปินที่จะต้องรู้จักคนที่จะเป็นแบบพอเพียงที่จะสามารถสรุปเอาลักษณะที่เด่นของแบบมาทำงานได้

การทำงานสร้างสรรค์ชุดนี้จึงเกิดขึ้นเพราะข้าพเจ้าคิดว่าทั้งสองประเด็นเป็นสิ่งท้าทายข้าพเจ้าพยายามพัฒนาทักษะการเขียนรูป หารูปแบบและวิธีทำอย่างใหม่ๆ โดยการศึกษาจากงานศิลปะแบบต่างๆ เพื่อที่จะสร้างสรรค์งานชุดนี้ ข้าพเจ้าเลือกที่จะมุ่งความสนใจไปที่ใบหน้าเพราะสำหรับคนเราใบหน้าเป็นเสมือนกับยี่ห่อ ที่จะบอกว่าเราคือเราได้มากกว่าส่วนอื่นๆ ของร่างกาย

ในการทำงานข้าพเจ้าต้องศึกษาทั้งข้อมูลจากแบบ เทคนิควิธีการทำ และรูปแบบจากหลากหลายที่มา มีการวิเคราะห์ และการอภิปรายงานทั้งโดยรวมและแต่ละชิ้นงานเพื่อความเข้าใจที่ชัดเจนขึ้นถึงเหตุผลและที่มาของการทำงาน ในบทสรุปแล้วข้าพเจ้าคิดว่าการศึกษาและการทำงานศิลปะคงจะต้องเป็นสิ่งที่กระทำอย่างต่อเนื่องไปตลอดมิใช่สิ้นสุดแค่เพียงแต่ในการทำวิทยานิพนธ์ชุดนี้เท่านั้น

ภาควิชาจิตรกรรม

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2548

ลายมือชื่อนักศึกษา

ลายมือชื่ออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ 1 2

K46001215 : MAJOR : PAINTING

KEY WORD : PORTRAIT

U - KAEW SANASEN : AESTHETIC INSPIRATION FROM BEAUTIFUL FACES.

THESIS ADVISORS : ASSOC. PROF. ITTIPON TANGCHALOKE AND PICHIT TANGCHAROEN.

35 pp. ISBN 974 – 11 – 5377 – 5

I am interested in portraiture especially because there are two major limitations in painting portraits. Firstly, there has to be a recognizable likeness of the sitter. That means the artist has to have a considerable skill to be able to render the likeness. Secondly, people usually have a conventional image of portraits, realistically rendered and of realistic size, in mind.

This painting thesis happens because I find these two issues artistically challenging. I tried to improve my drawing and painting skill, looking for new formats and exploring new techniques by learning from many different kinds of art for the thesis. I have focused my interest only to the faces, because for most of us, the face is the symbol of who we are.

I have to gather different materials and information, both about the people I paint and artistic forms and techniques, to be able to do this project. For more understanding of the works, the thesis integrates the analysis and discussion of the works as a whole and each painting separately. In conclusions I would say that the learning and making art is something that has to be a life-time process and will not end with the thesis.

Department of Painting Graduate School, Silpakorn University Academic Year 2005

Student's signature

Thesis Advisors' signature 1 2

กิตติกรรมประกาศ

ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณท่านอาจารย์คณะจิตกรรมทุก ๆ ท่าน สำหรับโอกาสที่ให้ข้าพเจ้าได้เข้ามาศึกษาในหลักสูตรนี้ ทั้งคำแนะนำปรึกษา และความช่วยเหลืออื่น ๆ ที่ท่านมีให้เสมอมา ทำให้ข้าพเจ้าได้เข้าใจการทำงานและพัฒนาความคิดในการทำงานได้อีกมากมาย รวมทั้งเพื่อน ๆ ที่ได้ให้ความคิดที่มีประโยชน์ และกำลังใจในการศึกษา วิทยานิพนธ์สร้างสรรค์ชุดนี้เป็นสิ่งที่ต้องใช้เวลาและต้นทุนในการทำงานพอสมควร และท้ายที่สุดแต่สำคัญที่สุด ข้าพเจ้าคงจะไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์นี้ได้ถ้าปราศจากความช่วยเหลือจากครอบครัวของข้าพเจ้า ทั้งคุณพ่อ คุณแม่และน้อง ๆ ที่ช่วยเหลือทั้งร่างกาย แรงใจ และ ทุนทรัพย์ในการทำงาน ขอขอบคุณค่ะ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญภาพ	ณ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์.....	2
ขอบเขตของการสร้างสรรค์.....	2
ข้อตกลงเบื้องต้น	2
2 งานภาพเหมือนที่เคยมีมาก่อน.....	4
3 วิธีดำเนินการของการสร้างสรรค์	9
ข้อมูลการสร้างสรรค์.....	9
ตัวอย่างขั้นตอนการสร้างสรรค์.....	10
4 การวิเคราะห์ผลงานการสร้างสรรค์	14
การวิเคราะห์ผลงานแต่ละชิ้น.....	14
พ่อ (อวบ สาณะเสน)	14
แม่ (วิสุตา สาณะเสน).....	14
แม่ (My Love)	15
อ้อม (อ้อมขวัญ สาณะเสน).....	15
เกล้า สาณะเสน	15
ธนิกา สาณะเสน	15
ต๊อบ (ธนิกา สาณะเสน)	16
พี่เจี๊ยบ (พิจิตรา บุญรัตพันธ์)	16
นางแบบ (อรนภา กฤษฏี).....	16

บทที่	หน้า
5 การอภิปรายผลงานการสร้างสรรค์.....	26
การอภิปรายผลงานแต่ละชิ้น.....	27
พ่อ (อวบ สาณะเสน).....	27
แม่ (วิสุตา สาณะเสน).....	27
แม่ (My Love).....	28
อ้อม (อ้อมขวัญ สาณะเสน).....	29
เกล้า สาณะเสน.....	29
ธนิกา สาณะเสน.....	30
ต้อบ (ธนิกา สาณะเสน).....	31
พี่เจี๊ยะบ (พิจิตรา บุญรัตพันธ์).....	31
นางแบบ (อรนภา กฤษฏี).....	31
6 บทสรุป.....	33
บรรณานุกรม.....	34
ประวัติผู้วิจัย.....	35

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	ภาพเหมือนบนฝาโลงมัมมี่ของอียิปต์ สมัยโรมัน ค.ศ. 100 – 110.....	6
2	ภาพเหมือนของ Antoine Singlin โดย Champaigne ค.ศ. 1664.....	6
3	ภาพเหมือนของอิกิตะโดย Utamaro ค.ศ. 1790.....	7
4	ภาพจิตรกรรมแบบไทยจากสมุดข่อย.....	7
5	วิสูตรา หัศบำเรอ โดย จักรพันธ์ เป็ชยกฤษ พ.ศ. 2508.....	8
6	พิจิตรา บุญรัตพันธ์.....	10
7	พิจิตรา บุญรัตพันธ์ ภาพที่ข้าพเจ้าถ่ายเอง.....	11
8	ผ้าไหมลายของธิเบต	11
9	ภาพดอกกุหลาบ	12
10	สร้อยคอ	12
11	ภาพร่างงานวิทยานิพนธ์ โดยใช้โปรแกรมโฟโต้ช้อป (Photoshop).....	13
12	ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1	17
13	ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2	18
14	ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3	19
15	ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 4	20
16	ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 5	21
17	ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 6	22
18	ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 7	23
19	ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 8	24
20	ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 9	25

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความเป็นมนุษย์เป็นสิ่งที่น่าสนใจ มนุษย์มีสิ่งที่พิเศษแตกต่างกับสิ่งมีชีวิตอื่นๆ บนโลกนี้ เรามีความสามารถที่จะเข้าใจความหมายในเชิงสัญลักษณ์ทำให้เราสามารถที่จะเพิ่มความสามารถในการเรียนรู้เกี่ยวกับตัวเองและโลกรอบตัวของเรา จนสามารถที่จะสร้างงานศิลปะ มีวัฒนธรรม และมีศาสนา มนุษย์เป็นผู้สร้างสังคมและสังคมก็เป็นสิ่งที่หล่อหลอมมนุษย์

ตั้งแต่ในสมัยก่อนประวัติศาสตร์ที่เราๆยังไม่มีภาษาเขียน เราก็มีรูปเขียนที่แสดงภาพของคนและสัตว์แล้ว การทำภาพเหมือนของคนมีประวัติอันยาวนานตั้งแต่ในยุคประวัติศาสตร์ตอนต้นที่เราสามารถค้นพบและในอารยธรรมโบราณ เช่นที่เมืองโมहनโจดาโรในอินเดีย ในอียิปต์ กรีก โรมัน และจีน เป็นต้น (ภาพที่ 1) เหตุผล รูปแบบ และวิธีการทำภาพเหมือนก็มีต่างๆ กันไปแล้วแต่เทคโนโลยีและความเชื่อของแต่ละท้องถิ่นและยุคสมัย

ในปัจจุบันนี้เรามีเทคโนโลยีที่การถ่ายภาพที่สามารถจะบันทึกรูปภาพได้อย่างง่ายดายในยุคที่ผู้คนถูกห้อมล้อมไปด้วยภาพต่างๆ มากมายที่มนุษย์สร้างขึ้นอย่างไม่เคยมีมาก่อนในประวัติศาสตร์ของโลกและภาพที่ถูกบันทึกมากที่สุดก็คงจะเป็นภาพของคนนั่นเอง เราบันทึกภาพของคนที่เรารัก รูปครอบครัว รูปคนที่เราเห็นว่าสวย คนที่แปลก เหตุการณ์ต่างๆ ทั้งดีและร้าย จริงและปลอมที่เต็มไปด้วยผู้คน เราจะเห็นรูปประยะใกล้ของใบหน้าอยู่ทั่วไปไม่ว่าจะในหนังสือ นิตยสาร โทรศัพท์ ไปสเตอร์ ในอัลบั้มส่วนตัวของคนทั่วไป หนังสือรุ่น หรือแม้กระทั่งภาพติดบัตรประชาชน รูปใบหน้าของเราจำแนกเราออกจากคนอื่นและเป็นส่วนสำคัญอันหนึ่งของความเป็นตัวตนของเรา

ใบหน้าของมนุษย์เป็นที่ๆ มีเส้นประสาทและกล้ามเนื้อรวมกันมากที่สุด มีความสำคัญในการที่แสดงอารมณ์ความรู้สึก ทำให้เราสามารถสื่อสารกับคนอื่นได้ ใบหน้าของเรายังเป็นสิ่งที่แสดงความเป็นตัวตนของคนๆ หนึ่งได้อย่างดีที่สุด ทำให้เรารู้ได้ว่าคนที่เรากำลังมองดูอยู่คือใคร เหมือนหรือแตกต่างกับเราอย่างไร นั่นทำให้ข้าพเจ้าสนใจที่จะถ่ายทอดสุนทรีย์ภาพแห่งใบหน้าสู่ภาพเขียน เป็นผลงานจิตรกรรมอันมีที่มาจากความประทับใจของข้าพเจ้า

ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์

ในงานสร้างสรรค์ชุดนี้ข้าพเจ้าต้องการจะนำเสนอผลงานจิตรกรรมแบบภาพเหมือน ใบหน้าของคนที่ข้าพเจ้ารู้สึกประทับใจ ที่ทำให้ข้าพเจ้านึกถึงความดีความสวยความงาม ในรูปแบบที่ได้รับแรงบันดาลใจมาจากภาพใบหน้ามาสร้างสรรค์เป็นงานจิตรกรรมด้วยเทคนิคสีน้ำมันที่ข้าพเจ้าชอบ ข้าพเจ้าต้องการสื่อถึงความเป็นมนุษย์ที่ดีและสวยงาม เป็นภาพที่แสดงให้เห็นถึงความเป็นคนแบบอุดมคติซึ่งข้าพเจ้าคิดว่ามีอยู่ในการเขียนภาพเหมือน (Portrait) ตามแบบดั้งเดิม แต่ข้าพเจ้าได้นำเสนอในรูปแบบและเทคนิควิธีการที่เป็นของยุคสมัยของข้าพเจ้าเอง และจากความรู้สึกของข้าพเจ้าที่ได้มีต่อภาพบุคคลเหล่านั้น

ขอบเขตของการสร้างสรรค์

ในการสร้างสรรค์งานชุดนี้แตกต่างกับการเขียนภาพเหมือนโดยทั่วไปอยู่บ้าง อย่างแรกข้าพเจ้าเป็นคนเลือกคนที่ข้าพเจ้าต้องการจะเขียน ข้าพเจ้าต้องการจะสร้างภาพที่ดูแล้วคนที่รู้จักสามารถบอกได้ว่าเป็นคนๆ นั้น แต่ไม่ยึดถือเพียงแค่ลักษณะเพียงภายนอกแบบภาพถ่ายจนเกินไป ข้าพเจ้าต้องการที่จะบันทึกส่วนที่สำคัญบวกกับความรู้สึกของข้าพเจ้าเอง

ข้าพเจ้าเลือกเขียนเฉพาะใบหน้าเป็นส่วนใหญ่เพราะต้องการเน้นถึงความดีและความงามที่เกิดจากภายในของคนๆ นั้นมากกว่าที่จะต้องแสดงถึงอำนาจ ความร่ำรวย หรือความสวยงามที่มีสิ่งแวดล้อมหรือเสื้อผ้าเครื่องประดับราคาแพงเป็นองค์ประกอบจนมากเกินไป แต่ยังคงมีองค์ประกอบเสริมเล็กน้อยก็เพื่ออธิบายวัฒนธรรมที่มาที่ไปของแบบและความรู้สึกของข้าพเจ้าต่อแบบนั่นเอง เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจะไม่มุ่งเน้นเฉพาะความเหมือนเท่านั้น แต่จะเป็นการบอกถึงความประทับใจและทัศนคติที่มีต่อคนที่แบบ โดยใช้เทคนิคสีน้ำมันบนผ้าใบ

ข้อตกลงเบื้องต้น

ในการทำงานสร้างสรรค์ครั้งนี้ มีที่มาจากความประทับใจส่วนตัวของข้าพเจ้า ดังนั้นจึงไม่มีความจำเป็นว่าผู้ที่ข้าพเจ้าเลือกมาเป็นแบบจะต้องมีความสำคัญต่อสังคมหรือต่อผู้อื่น เงื่อนไขคือข้าพเจ้าเป็นคนกำหนดทั้งการเลือกแบบ และวิธีการทำ ดังนั้นจึงเป็นไปได้ว่าผู้ชมอาจจะมีความเห็นไม่ตรงกับข้าพเจ้าในเรื่องความรู้สึกที่มีต่อบุคคลเหล่านั้น หรือในรูปแบบวิธีการทำงาน หัวข้อที่กำหนดจึงเป็นจุดเริ่มต้นของความตั้งใจในการสร้างสรรค์มากกว่าที่จะเป็นการกำหนดว่า

งานที่จะทำออกมาจะต้องมีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใด หรือผู้ชมควรจะรู้สึกอย่างไรเมื่อดูงาน
สร้างสรรค์ของข้าพเจ้า

บทที่ 2

งานภาพเหมือนที่เคยมีมาก่อน

งานเขียนภาพเหมือนได้มีการทำกันมาแล้วอย่างต่อเนื่องในประวัติศาสตร์ของมนุษย์ ด้วยเหตุผลและวิธีการต่างๆ กัน ซึ่งนอกเหนือจากประเด็นในการทำงานสร้างสรรค์ชุดนี้ แต่สิ่งหนึ่งที่เหมือนกันในการทำภาพเหมือนทั้งหมดคือ ต้องมีความเหมือนของผู้ที่ถูกนำมาเขียน หรือต้องมีสิ่งที่สื่อว่าเป็นคนๆ นั้น ดังนั้นคำว่า Portrait ในภาษาฝรั่งที่หมายความถึงภาพเหมือน ในภาษาทางศิลปะของไทย มิใช่เป็นแค่เพียงภาพวาดแต่อาจจะใช้กับงานประพันธ์หรือแม้กับงานการแสดงบางเรื่องได้อีกด้วย

ในสมัยก่อน ที่การเดินทางของข้อมูลและเทคโนโลยียังไม่สะดวก การเปลี่ยนแปลงของรูปแบบและวิธีการทำงานจึงเป็นไปได้ในอัตราที่ช้ากว่าปัจจุบันนี้มาก เมื่อก่อนจะมีกล้องถ่ายภาพ การเขียนภาพเหมือนเป็นการบันทึกภาพที่พยายามเลียนแบบให้เหมือนธรรมชาติ ในตะวันตกมีการคิดค้นศึกษาเทคนิควิธีการสร้างภาพเขียนให้เลียนแบบสิ่งที่มนุษย์เห็นให้มากที่สุดจนกระทั่งมีการคิดค้นกล้องถ่ายภาพขึ้นในที่สุด ภาพเหมือนในแบบนี้จึงเป็นภาพเหมือนในรูปแบบที่คนทั่วไปคุ้นเคย (ภาพที่ 2)

ในวัฒนธรรมทางตะวันออกอย่างของจีนหรือของอินเดียก็มีการทำภาพเหมือนด้วยเช่นกัน แต่มีข้อแตกต่างจากของทางตะวันตก ตรงที่ไม่มีวิธีการหรือ ความต้องการที่จะสร้างภาพที่เลียนแบบพื้นที่สามมิติขึ้นมาในภาพโดยรวม การเขียนภาพของตะวันออก (ภาพที่ 3) โดยมากจะเน้นการใช้เส้นและดงสีพื้นที่เรียบ ไม่มีการเน้นใช้แสงเงาและหลักทัศนียภาพ (Perspective) ในรูป

ในวัฒนธรรมของไทยก่อนสมัยรัตนโกสินทร์ที่มีการนำกล้องถ่ายรูปเข้ามาใช้ในประเทศแล้ว ไม่ปรากฏว่ามีหลักฐานการทำภาพเหมือนแต่อย่างไร ภาพเขียนไทยแบบประเพณี (ภาพที่ 4) ได้รับอิทธิพลจากการเขียนรูปทั้งของอินเดียและจีนผสมผสานกันจนออกมาเป็นเอกลักษณ์ของเราเอง แต่ในการเขียนภาพไทยมีเพียงการแบ่งวิธีการเขียนของคนแต่ละประเภท อย่างเช่นคนชั้นสูง เทวดา นางฟ้าเขียนแบบหนึ่ง ชาวบ้านก็เขียนอีกแบบ แตกต่างกันด้วยการแต่งกายและกิริยาท่าทาง แต่มิได้มีลักษณะเฉพาะบ่งบอกถึงคนผู้หนึ่งผู้ใดโดยตรง เป็นการสรุปภาพของคนแต่ละประเภทด้วยเส้นและสีที่เรียบง่ายและชาญฉลาด

ในยุคนี้เทคนิคการทำงานของคอมพิวเตอร์ และกล้องดิจิทัล ถูกนำมาใช้ในการออกแบบและงานศิลปะ รวมทั้งการสื่อสารที่รวดเร็วจึงทำให้เราได้เห็นการเปลี่ยนแปลงผสมผสานกันในรูปแบบงานอย่างหลากหลายอยู่เสมอ การเขียนภาพเหมือน (Portrait) ของไทยในสมัยปัจจุบัน (ภาพที่ 5) ก็นิยมเขียนภาพตามแบบอย่างภาพเหมือน (Portrait) ของทางตะวันตก

ข้าพเจ้าชื่นชมวิธีการเขียนรูปที่ดูเหมือนจริงตามธรรมชาติ ที่ต้องใช้เทคนิควิธีการรวมทั้งความรู้ความสามารถอย่างมากมายของศิลปินถึงจะสามารถสร้างสรรค์งานเช่นนั้นได้ ได้เคยศึกษางานเขียนในแบบตะวันตก แต่ก็มีความรู้สึกว่าการเขียนภาพเหมือนไม่จำเป็นที่จะต้องเป็นไปในรูปแบบเดียวเสมอไป ภาพถ่ายสองภาพของคนๆ เดียวกันก็อาจจะดูแตกต่างกันได้อย่างสิ้นเชิง เนื่องจากงานที่อิงเพียงรูปลักษณะภายนอกและการมองเห็นของเราไม่อาจจะบันทึกความเป็นตัวตนของคนๆ หนึ่งหรือถ่ายทอดความรู้สึกของศิลปินไว้ได้

ดังนั้นถึงแม้ว่าจะมีภาพถ่ายแล้วก็ตาม การเขียนภาพเหมือน (Portrait) ก็ยังเป็นที่ยินยอมอาจจะ เนื่องจากงานภาพเขียนสามารถแสดงออกได้มากกว่าภาพถ่ายถึงจินตนาการของศิลปิน และการเข้าใจในบุคคลที่มาเป็นแบบ ดังนั้นภาพถ่าย และ เทคโนโลยีสมัยใหม่อื่นๆ จึงสามารถถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือที่จะรองรับในการทำงานสร้างสรรค์ของศิลปินอีกที

ข้าพเจ้าต้องการทำภาพเหมือนของคนที่ข้าพเจ้าประทับใจ ไม่แต่เพียงลักษณะภายนอก แต่สรุปรวมไปถึงความรู้สึกและความเห็นของข้าพเจ้าต่อคนๆ นั้นด้วย

ภาพที่ 1 ภาพเหมือนบนผ้าโลงมัมมี่ของอียิปต์ สมัยโรมัน ค.ศ. 100 - 110

ที่มา : J.Paul Getty Trust, [Mummy Portrait of a Woman](http://www.getty.edu/art/gettyguide/artObjectDetails?artobj.=11098) [Online], accessed 25 January 2006. Available from <http://www.getty.edu/art/gettyguide/artObjectDetails?artobj.=11098>

ภาพที่ 2 ภาพเหมือนของ Antoine Singlin โดย Champaigne ค.ศ. 1664

ที่มา : J.Paul Getty Trust, [Antoine Singlin](http://www.getty.edu/art/gettyguide/artObjectDetails?artobj.=924) [Online], accessed 25 January 2006. Available from <http://www.getty.edu/art/gettyguide/artObjectDetails?artobj.=924>

ภาพที่ 3 ภาพเหมือนของโอกิตะโดย Utamaro ค.ศ. 1790

ที่มา : John Malyon/Artcyclopedia, [Okita of the Naniwaya Teahouse](http://www.artcyclopedia.com/artists/detail/Detail_utamaro_kitagawa.html) [Online], accessed 20 March 2006. Available from http://www.artcyclopedia.com/artists/detail/Detail_utamaro_kitagawa.html

ภาพที่ 4 ภาพจิตรกรรมไทยจากสมุดข่อย

ที่มา : Ginsbury, [Thai Art and Culture](#) (Singapore : British Library, 2000), 107.

ภาพที่ 5 วิศุตา หัศบำเรอ โดย จักรพันธ์ ไปษยภฤษ พ.ศ. 2508
ที่มา : จากการสำรวจของผู้วิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการของการสร้างสรรค์

วิธีดำเนินการของการสร้างสรรค์ของข้าพเจ้ามีดังต่อไปนี้

1. เลือกผู้ที่จะมาเขียน จากความประทับใจของข้าพเจ้า
2. ประมวลข้อมูลเบื้องต้น อาทิ อาชีพ เพศ ความชอบส่วนบุคคล
3. รวบรวมข้อมูลภาพ จากรูปถ่าย จากอินเทอร์เน็ต และสิ่งพิมพ์
4. นำข้อมูลทั้งหมดมาทำเป็นภาพร่าง
5. ขยายภาพร่างลงบนผ้าใบและวาดภาพโดยใช้สีน้ำมัน

ข้อมูลการสร้างสรรค์

งานการสร้างสรรค์ชุดนี้ของข้าพเจ้าได้รับประโยชน์จากเทคโนโลยี การสื่อสารและโปรแกรมคอมพิวเตอร์สมัยใหม่ ทำให้มีแหล่งที่มาจากข้อมูลทางด้านรูปแบบที่หลากหลาย ทั้งจากสื่อสิ่งพิมพ์ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต การไปเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ทั้งในและต่างประเทศ รวมทั้งโปรแกรมโฟโตช็อป (Photoshop) ที่ทำให้ข้าพเจ้าสามารถร่างแบบและขยายงานได้ด้วยความสะดวก

ในการสร้างสรรค์งานภาพเหมือนชุดนี้อาจจะดูเหมือนไม่ได้มีความซับซ้อนในด้านเทคนิคการเขียนภาพ แต่การคิดเพื่อที่จะนำเอาสิ่งที่พิเศษในแต่ละคนมาผสมกับสไตล์การเขียนที่ข้าพเจ้าคิดว่าเหมาะกับลักษณะของคนๆ นั้น แล้วนำมาทำเป็นงานภาพร่างที่ข้าพเจ้าพอใจ ต้องใช้เวลาานพอสมควร เพราะเป็นการคิดใหม่และทำใหม่สำหรับแต่ละคน มิใช่เป็นการใช้สูตรสำเร็จรูปตายตัวสำหรับทุกภาพ

บางภาพที่ใช้รูปแบบเดียวกันก็ต้องมีรายละเอียดที่แตกต่างกัน ต้องใช้เวลาพิจารณาศึกษา และค้นคว้าถึงข้อมูลของสิ่งที่เอามาประกอบ แม้ว่าจะเขียนออกมาไม่มากก็ตาม อย่างเช่น โครงสร้างสีที่แตกต่างกันจะให้ความรู้สึกที่แตกต่างกันสำหรับคนดู สำหรับคนนี้ควรจะใช้อะไรเป็นพื้นหลัง ควรใช้สีเขียว มีลาย ดอกไม้ หรือ สิ่งอื่น ภาพของใบหน้าหลายแง่มุมที่ต้องนำมาปรุงเข้าด้วยกัน เขียนแบบไหนถึงจะสื่อถึงความรู้สึกที่ข้าพเจ้ามีสำหรับคนๆ นี้ได้ วิธีการวางองค์ประกอบ

ภาพที่ข้าพเจ้าคิดว่าเหมาะสม รายละเอียดเล็กๆ น้อยๆ เหล่านี้สามารถทำให้ข้าพเจ้าสามารถอธิบายถึงคนที่ข้าพเจ้าเขียนได้

ที่มาของการพิจารณาถึงสิ่งที่ควรจะนำมาใช้เป็นองค์ประกอบก็มาจากผู้คนที่ข้าพเจ้ารู้จักและนำมาเป็นแบบสำหรับเขียนนั่นเอง ข้าพเจ้าพิจารณาถึงบุคลิก ลักษณะนิสัย หน้าตาอาชีพ ความชอบส่วนตัว ของแต่ละคน และสิ่งที่สำคัญในการสร้างสรรค์ของศิลปินทุกคนก็น่าจะเป็นมุมมองและความรู้สึกของศิลปินเองที่มีต่อเรื่องราวที่นำมาทำงาน การดูรูปภาพสักหนึ่งรูปหรือแม้กระทั่งสีก็อาจจะกระทบความรู้สึกบางอย่างที่อยู่ข้างในและทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์อะไรบางอย่างออกมาได้ ดังนั้นในการทำงานสร้างสรรค์ของศิลปินในบางครั้งจึงอาจจะไม่มีที่มาที่ไปที่แน่นอนไปกว่าความรู้สึกของศิลปินเท่านั้นเอง

ตัวอย่างขั้นตอนการสร้างสรรค์

ภาพที่ 6 พิจิตรา บุญรัตพันธ์

ที่มา : Elle Décor Secret Address, [2-pichita.jpg](#) [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 25 มกราคม 2549.

เข้าถึงได้จาก <http://elledecor.co.th.html>

ภาพที่ 7 พิจิตรา บุญรัตน์ ภาพที่ข้าพเจ้าถ่ายเอง
ที่มา : จากการสำรวจของผู้วิจัย

ภาพที่ 8 ผ้าไหมลายของธิปต
ที่มา : จากการสำรวจของผู้วิจัย

ภาพที่ 9 ภาพดอกกุหลาบ
ที่มา : จากการสำรวจของผู้วิจัย

ภาพที่ 10 สร้อยคอ
ที่มา : Bulgari Spa, [2005411152822](http://www.bulgari.com/bulgari01.asp) [Online], accessed 25 January 2006.
Available from <http://www.bulgari.com/bulgari01.asp>

ภาพที่ 11 ภาพร่างงานวิทยานิพนธ์ โดยใช้โปรแกรมโฟโต้ช้อป (Photoshop)
ที่มา : จากการลงมือทำของผู้วิจัย

บทที่ 4

การวิเคราะห์ ผลงานการสร้างสรรค์

ผลงานการสร้างสรรค์ชุดนี้ เป็นผลจากการศึกษาและความสนใจในงานศิลปะหลากหลายแขนงและยุคสมัยของข้าพเจ้า จึงทำให้งานชุดนี้เป็นงานภาพเหมือนที่มีอิทธิพลการทำงานที่ได้ผสมผสานงานหลากหลายรูปแบบเอาไว้ด้วยกัน สิ่งที่เชื่อมโยงของงานในชุดคือองค์ประกอบภาพที่เน้นเอาภาพใบหน้าของแบบเป็นหลัก และมีส่วนประกอบย่อยอีกเพียงเล็กน้อยในงานแต่ละชิ้น และเทคนิคที่ถูกนำมาใช้คือสีน้ำมันบนผ้าใบ พื้นหลังของงานส่วนมากจะเป็นสีพื้น หรือลวดลาย แต่ไม่มีการวางองค์ประกอบให้เห็นถึงสถานที่ หรือเวลาที่แน่นอน ส่วนองค์ประกอบของสีได้ถูกวางไว้เพื่อให้เห็นถึงอารมณ์ของแบบแต่ละคน

ขนาดของใบหน้าในแต่ละภาพไม่เท่ากันแต่ในทุกภาพมีขนาดใหญ่กว่าใบหน้าของคนจริง และไม่ได้เน้นใช้สีที่เป็นธรรมชาติเสียทั้งหมดแต่ยังคงมีน้ำหนักที่ยังรักษาโครงสร้างของใบหน้าเอาไว้ เพื่อเป็นการสร้างภาพใบหน้าที่สมจริงแต่ไม่ใช่เป็นการเลียนแบบภาพถ่าย

การวิเคราะห์ผลงานแต่ละชิ้น

พ่อ (อวบ สาณะเสน) ภาพนี้โทนสีโดยรวมให้ความรู้สึกกลมกลืนกันทั้งหมด เป็นสีนวลผสมน้ำตาลซึ่งให้ความรู้สึกที่อบอุ่นและสงบ ใบหน้าออกโทนสีน้ำตาลแดงและแสดงสีหน้าที่จริงจังครุ่นคิดของแบบ การเขียนใช้ฝีแปรงค่อนข้างมากและเนื้อสีที่ค่อนข้างหนา องค์ประกอบอื่นคือพู่กัน ดอกกุหลาบและชิ้นส่วนของไวโอลินได้ถูกจัดวางไว้รอบๆ เพื่อที่แสดงถึงอาชีพและความสนใจของแบบวิธีการเขียนและรูปแบบการจัดวางองค์ประกอบสื่อถึงความคิดคำนึงที่มีอยู่เสมอ มิได้จบอย่างสมบูรณ์แบบสำหรับศิลปิน (ภาพที่ 12)

แม่ (วิสุตา สาณะเสน) ภาพนี้ได้รับอิทธิพลมาจากงานการ์ดอวยพรยุควิกตอเรียน (Victorian) ทั้งในเรื่องของโครงสร้างที่สดใสและ ส่วนประกอบต่างๆ สีเขียวที่ใช้เป็นสีพื้นเป็นสัญลักษณ์ของวันพุธตามความเชื่อแบบไทยๆ ประดับด้วยดอกไม้และผีเสื้อ ในรูปคุณวิสุตาทำผมเกล้า และใส่เสื้อคอปิด ส่วนการเขียนไม่ได้เน้นฝีแปรงแต่คงไว้ซึ่งเนื้อสีที่หนาและรูปแบบการเขียนที่ทำให้นึกถึงงานภาพเหมือนสีน้ำมันแบบยุโรปโบราณ

การจัดวางใบหน้าของแบบไว้ตรงกลางของรูปและองค์ประกอบอื่นๆที่สมดุลกันทั้งภาพ ให้ความรู้สึกที่เป็นงานเป็นการ โดยรวมแล้วภาพนี้ต้องการสื่อถึงความอนุรักษ์นิยม ขึ้นชมใน ประเพณีที่ดั่งงาม และความชอบของแม่ในเรื่องสิ่งของที่สวยงาม รวมทั้งสัญลักษณ์ที่เกี่ยวข้อง โดยส่วนตัวอีกด้วย (ภาพที่ 13)

แม่ (My Love) ภาพนี้เป็นภาพของคุณจิตรดาเช่นกัน แต่ในภาพมีเพียงใบหน้า และ พื้นหลังสีเขียวอมเทา ขนาดของใบหน้าและการเขียนที่เน้นน้ำหนักแสงเงาขับให้ดูเหมือนรูปสลัก ขนาดใหญ่ทำให้นึกถึงงานรูปสลักของวัฒนธรรมโบราณอย่างอียิปต์และเอเชีเรีย โทนสีมีส่วนได้รับ อิทธิพลมาจากรูปเคารพสมัยไบเซนไทน์ และเน้นการถ่ายทอดเส้นและสีลงโดยตรงโดยไม่ได้ขยาย จากแบบร่าง รวมทั้งสีโทนน้ำตาลแดงที่เป็นสีปฏิภักษ์กับพื้นสีเขียว ขับให้รูปดูมีชีวิตชีวา ภาพนี้ แสดงให้เห็นถึงคุณจิตรดาในอีกรูปแบบหนึ่งซึ่งไม่เน้นสื่อโดยเชิงสัญลักษณ์ แต่เป็นความรู้สึกของผู้เขียนโดยตรงที่มีต่อแบบ (ภาพที่ 14)

อ้อม (อ้อมขวัญ สาณะเสน) รูปนี้ใช้คู่สีที่เป็นปฏิภักษ์ของสีม่วงและสีเหลือง เพื่อที่จะทำให้อ้อมมีชีวิตชีวา วิธีการเขียนใช้ฝีแปรงที่เรียบและระบายสีน้ำหนักไม่มากแบบ ภาพเขียนตะวันออก การใช้แคนวาสที่ยาวเป็นแนวนอน และวางภาพใบหน้าไว้ริมขวาสุด ต้องการ แสดงถึงความไม่อนุรักษ์นิยม ดอกไม้ที่เป็นองค์ประกอบร่วมนอกจากจะแสดงให้เห็นถึงความ สดใสอ่อนวัยของแบบแล้ว ยังเสนอถึงงานที่คุณอ้อมทำเป็นอาชีพอีกด้วย (ภาพที่ 15)

เกล้า สาณะเสน โครงสร้างของสีเป็นโทนสีฟ้าเทา ให้ความรู้สึกที่สงบสุขุม เหมาะสำหรับผู้ชาย แต่ไม่เป็นโทนสีที่เข้มจนเกินไป การวางองค์ประกอบภาพเป็นรูปสามเหลี่ยม แสดงถึงความมั่นคง แบบเป็นผู้ชายหนุ่มมองออกมาหาคนดูด้วยความมั่นใจ โดยที่ด้านหลังของ แบบมี ภาพเหรียญโบราณของจีนราชวงศ์สุ่ยและราชวงศ์โจว แสดงความเกี่ยวข้องกับเงินตรา วัตถุ โบราณและส่วนเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมจีน (ภาพที่ 16)

ธนิกา สาณะเสน งานชิ้นนี้ได้รับอิทธิพลจากภาพเขียน ลาพรีมาแวร์่า (La Primavera) ของ บอตติเชลลี (Botticelli) งานดั้งเดิมเป็นงานยุคเรอเนซองส์ของอิตาลี สื่อความ หมายถึงฤดูใบไม้ผลิจึงมีองค์ประกอบที่มากมาย ในขณะที่งานชิ้นนี้ได้คัดเอาเพียงบางส่วนของ ภาพ ลาพรีมาแวร์่า (La Primavera) มาเป็นองค์ประกอบหลัก จัดวางไว้ตรงกลางของงานบนสี พื้นที่เป็นสีน้ำตาล ภาพใบหน้าของแบบได้ถูกตัดต่อแทนที่ของใบหน้าเดิม และวิธีการเขียนที่ใช้ วิธีการสร้างภาพ โดยการใช้สีปะซ้อนกันเพื่อสร้างรูป ทำให้ภาพกลายเป็นงานที่ดูร่วมสมัย โทนสี โดยรวมยังเป็นสีน้ำตาลซึ่งเป็นสีที่ให้ความรู้สึกอบอุ่นและไม่โลดโผน จี้ที่คอมีพลอยเป็นสีม่วงซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของวันเสาร์ (ภาพที่ 17)

ต้อบ (ธณิกา สาณะเสน) การเขียนภาพที่ใช้โทนสีน้ำตาลและดำ เป็นงานลายเส้นที่ใช้สี ศูนย์รวมที่หน้าของแบบเพียงอย่างเดียว ใบหน้าที่ค่อนข้างขมริ่ม เป็นการศึกษาโครงหน้าของแบบโดยตรง (ภาพที่ 18)

พีเจียบ (พิจิตรา บุญรัตน์) เป็นภาพที่เน้นการเขียนลายเส้น การแรเงาเป็นไปอย่างเบาบาง มีการลงสีที่ราบเรียบ ให้ความรู้สึกที่เป็นตะวันออกมากกว่างานแบบตะวันตก พื้นหลังเป็นสีชมพูประดับด้วยดอกไม้เล็กๆ ให้ความรู้สึกที่อ่อนหวานและความเป็นผู้หญิง ใบหน้าของแบบเป็นใบหน้าของผู้หญิงแบบจีน ริมฝีปากสีแดงชาด ให้ความรู้สึกโดยรวมคงทำให้คิดถึงงานแบบ “ยูกิโยเอะ” ซึ่งเป็นภาพพิมพ์แกะไม้ของญี่ปุ่น ที่ในสมัยโบราณใช้เป็นใบปิดโฆษณาของโรงละครคาบูกิ แหล่งบันเทิง และเป็นเสมือนกับนิตยสารแฟชั่นด้วย โดยรวมแล้วสีถือว่าคนที่เป็นแบบเกี่ยวข้องกับงานด้านแฟชั่น งานศิลปะ หรือสิ่งสวยงาม ความเป็นที่เชื่อถือ และสังคมชั้นสูง (ภาพที่ 19)

นางแบบ (อรนภา กฤษฎี) ภาพใช้โทนสีเข้มของสีดำ สีม่วง ใบหน้าของนางแบบที่หลับตาและริมฝีปากแดง ดอกไม้สีเหลืองหนึ่งดอกที่ใช้เพื่อทำให้โครงสีในภาพมีความขัดแย้งแต่ในขนาดที่ไม่ใหญ่จึงเป็นเพียงส่วนเสริมให้ภาพมีความน่าสนใจ การเขียนภาพแบบเน้นเส้นและพื้นสีมากกว่าการสร้างมวลกลม (Volume) ให้ใบหน้า โทนสีของภาพและสีหน้าของนางแบบสื่อถึงอารมณ์ที่เป็นความฝัน ขัดแย้งแต่ไม่ใช่ในทางที่รุนแรง (ภาพที่ 20)

ภาพที่ 12 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 1

ชื่อภาพ พ่อ (อวบ สาณะเสน)

ขนาด 130 x 150 ซม.

เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ

ภาพที่ 13 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 2

ชื่อภาพ แม่ (วิสุตา สาณะเสน)

ขนาด 130 x 150 ซม.

เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ

ภาพที่ 14 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 3
ชื่อภาพ แม่ (My Love)
ขนาด 150 x 130 ซม.
เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ

ภาพที่ 15 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 4

ชื่อภาพ อ้อม (อ้อมขวัญ สาณะเสน)

ขนาด 190 x 100 ซม.

เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ

ภาพที่ 16 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 5

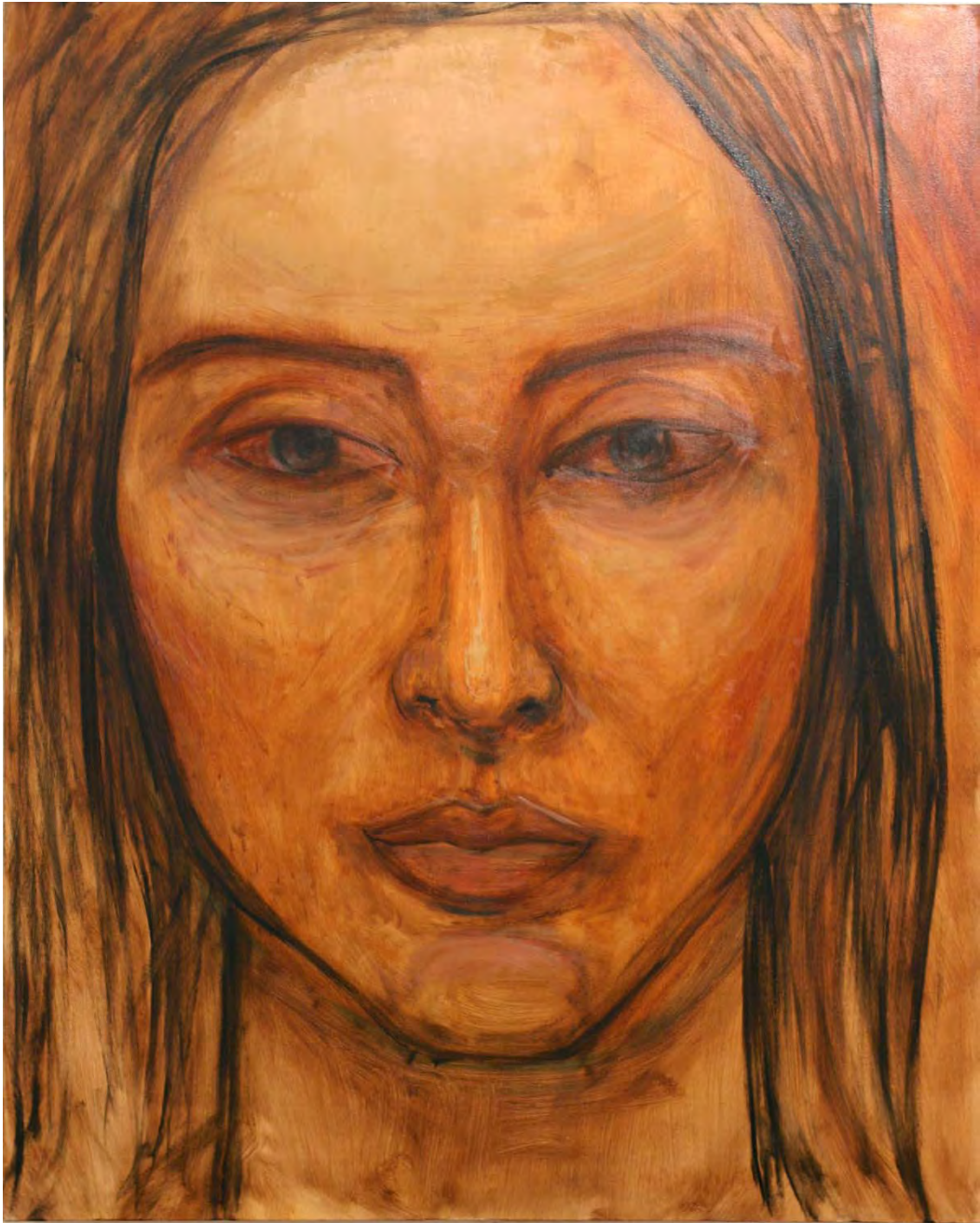
ชื่อภาพ เกล้า สาณะเสน

ขนาด 91 x 121 ซม.

เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ

ภาพที่ 17 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 6
ชื่อภาพ ธนิกา สาณะเสน
ขนาด 130 x 150 ซม.
เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ

ภาพที่ 18 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 7

ชื่อภาพ ตี๋อบ (ธนิกา สาณะเสน)

ขนาด 80 x 100 ซม.

เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ

ภาพที่ 19 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 8

ชื่อภาพ พี่เจ๊ียบ (พิจิตรา บุญรัตน์)

ขนาด 91 x 121 ซม.

เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ

ภาพที่ 20 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 9

ชื่อภาพ นางแบบ (อรนภา กฤษณี)

ขนาด 91 x 121 ซม.

เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ

บทที่ 5

การอภิปรายผลงานการสร้างสรรค์

ข้าพเจ้าเกิดและเติบโตมาในท่ามกลางศิลปินหลายแขนง จึงเห็นว่างานศิลปะ โดยเฉพาะสำหรับข้าพเจ้าการเขียนภาพ เป็นเสมือนอีกภาษาหนึ่งที่สามารถจะสื่อ ทรรศนะและ ความรู้สึกของข้าพเจ้าได้ตามธรรมชาติ

ภาษาทางศิลปะก็เช่นเดียวกับภาษาอื่นๆ ที่จะต้องมีโครงสร้างและความเข้าใจที่ตกลง กันไว้ก่อนเพื่อที่จะสามารถสื่อความหมายได้ การสื่อสารด้วยงานศิลปะก็ย่อมต้องมีการฝึกฝนเล่า เรียนเหมือนภาษาอื่นเช่นกันถ้าจะนำมาใช้อย่างได้ผล แต่งานศิลปะไม่มีข้อจำกัดที่มากมายเหมือน ภาษาพูด ภาษาของงานศิลปะเหมือนเสียงร้องไห้ หรือเสียงหัวเราะ สามารถสื่อสารข้ามวัฒนธรรม ได้โดยไม่ยากเย็น เพราะมีพื้นฐานมาจากประสบการณ์ โดยตรงจากความรู้สึกของมนุษย์

ข้าพเจ้าคิดว่าข้าพเจ้าเป็นคนหนึ่งซึ่งเกิดมาโชคดี มีครอบครัวที่อบอุ่นอยู่ท่ามกลางคน ที่ดี ทั้งครูบาอาจารย์และเพื่อนฝูงที่เป็นกัลยาณมิตรช่วยกันประคับประคองให้อยู่ในทางที่ถูกที่ควร ชีวิตของข้าพเจ้าถึงแม้จะสุขบ้างทุกข์บ้างตามธรรมดาโลก ข้าพเจ้าก็มีชีวิตที่ดี น่าพอใจ เหตุผลก็ คงเป็นเพราะคนส่วนใหญ่ที่ข้าพเจ้าเกี่ยวข้องด้วยมาตั้งแต่เล็กแต่น้อยล้วนแต่เป็นคนดี หลายคน เป็นศิลปินทำงานศิลปะที่สร้างสรรค์งานไว้ประดับโลก ข้าพเจ้าจึงต้องการจะสื่อถึงความสุขและ ความรู้สึกที่ดีที่ข้าพเจ้าเคยได้รับ

การสร้างสรรค์ชุดนี้เป็นการเล่าเรื่องคนที่ข้าพเจ้าประทับใจให้คนดูฟัง ข้าพเจ้าเห็นว่า คนแต่ละคนมีบุคลิก ลักษณะที่เป็นตัวของตัวเอง บางคนทำให้ข้าพเจ้านึกถึงงานศิลปะบางชิ้น สไตลงานศิลปะ หรืองานของศิลปินบางท่าน ดังนั้นข้าพเจ้าจึงต้องการสื่อถึงคนที่ข้าพเจ้าเขียนด้วย วิธีการหลายอย่างที่แตกต่างกันไปสำหรับแต่ละคน สำหรับผู้ที่ข้าพเจ้ามีความใกล้ชิดสนิทสนม มากอย่างเช่นคนในครอบครัว ข้าพเจ้าก็มีมุมมองที่หลากหลาย บางที่ไม่สามารถสรุปเป็นภาพภาพ เดียวได้ ดังนั้นข้าพเจ้าก็ทำออกมาเป็นงานสองชิ้นที่ไม่เหมือนกัน

การอภิปรายผลงานแต่ละชิ้น

พ่อ (อาจารย์อวบ สาณะเสน) ข้าพเจ้าพยายามใช้องค์ประกอบทางศิลปะที่ข้าพเจ้าคิดว่าสามารถสื่อสารบุคลิกหรือลักษณะของคนๆ นั้นได้ อย่างเช่นรูปของ อาจารย์อวบ สาณะเสน คุณพ่อของข้าพเจ้า เป็นจิตรกร ท่านเขียนภาพด้วยเทคนิคสีน้ำมันบนผ้าใบ ตั้งแต่เด็กข้าพเจ้าก็จะเห็นพ่อนั่งอยู่หน้าเฟรม มีพู่กันอยู่ในมือ เขียนรูป รูปที่พ่อเขียนก็จะมีลักษณะสวยงาม เป็นรูปดอกกุหลาบสีหวาน ลูกแอปเปิ้ล ถ้วยชามเบญจรงค์ รูปไวโอลิน และบางทีก็รูปแม่และรูปลูกๆ ของท่าน ท่านบอกว่าเป็นศิลปินโกหกไม่ได้ ศิลปินเป็นคนอย่างไรงานก็จะออกมาเป็นเช่นนั้น สำหรับพ่อท่านชอบสิ่งที่สวยงาม ชอบ แอนทีก์ ดนตรีคลาสสิก โดยเฉพาะไวโอลิน ท่านจึงเขียนสิ่งที่ท่านชอบ ในแบบที่ท่านชอบ

ถึงแม้ว่าพ่อจะเป็นศิลปินที่มีทักษะการทำงานสูง และมีความชำนาญในด้านการวาดคอมโพสิชันและโครงสร้างของรูปที่ซับซ้อนพ่อก็เป็นคนที่สมถะเรียบง่าย ไม่ค่อยโอ้อวดใคร จริงจังกับการทำงานและค้นคว้าในสิ่งที่ท่านสนใจอย่างไม่หยุดนิ่ง

ถึงแม้ว่าข้าพเจ้าจะเรียนมาทางด้านจิตรกรรมเช่นกันและได้รับการสั่งสอนจากพ่อหลายอย่างทางด้านศิลปะ ข้าพเจ้าก็ยังมีอาจจะเทียบเท่ากับท่านได้ในการทำงาน ข้าพเจ้าจึงใช้วิธีการที่เรียบง่ายที่สุดในการเขียนรูปพ่อ คือเขียนจากตัวจริงในการนั่งเพียงครั้งเดียว องค์ประกอบทุกอย่างก็เขียนทีเดียวให้เสร็จ โดยไม่มีการร่างแบบไว้ล่วงหน้า เขียนได้แค่นั้นก็แค่นั้น เหมือนกับการเขียนรูปตอนเด็กๆ แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นไม่ต้องการเลียนแบบรูปแบบการเขียนของเด็กซึ่งไม่ใช่สิ่งที่ข้าพเจ้าเป็นในตอนนี้อย่างไร โครงสร้างของสีก็ไม่มีสิ่งที่ขัดแย้ง และเป็นสีนวลๆ ออกน้ำตาลซึ่งดูแล้วอบอุ่นแต่สงบนิ่ง

แม่ (วิสุตา สาณะเสน) คุณแม่ของข้าพเจ้าเป็นศิลปิน ท่านชอบงานศิลปะและเป็นลูกศิษย์คนหนึ่งของอาจารย์ศิลป์ พีระศรี ที่มหาวิทยาลัยศิลปากรเช่นเดียวกับพ่อ แม่เป็นคนสวย มีเสียงที่ไพเราะ เป็นนักกีฬา และเป็นคนที่ใฝ่ใจทางธรรมะ สำหรับลูกๆ ทุกคน แม่ยอมเป็นสิ่งที่ยิ่งใหญ่ สำหรับข้าพเจ้าก็เช่นกัน แม่เป็นอะไรที่ภาษาฝรั่งเศสต้องใช้คำว่า “Larger than Life” หรือยิ่งใหญ่กว่าชีวิต ข้าพเจ้าจึงไม่สามารถจะสรุปคุณแม่ไว้ในภาพเขียนเพียงภาพเดียวได้

ภาพแรกที่เขียนซึ่งตั้งชื่อว่า “แม่” เป็นงานที่ค่อนข้างจะเป็นทางการ รูปแม่ที่อยู่ในกรอบลูกไม้สีขาวแบบวิคตอเรียน เพราะแม่ชอบงานศิลปะสไตล์นี้ และทำให้ข้าพเจ้านึกถึงงาน Miniature ของฝรั่งที่เป็นรูปแบบงานสำหรับเก็บไว้กับตัว เป็นของที่ระลึกของคนที่รัก ส่วนภาพแม่ที่เอามาเขียนเป็นอุดมคตินิดหน่อยเพราะว่าพยายามจะสรุปลักษณะใบหน้าของท่านในหลาย

ช่วงเวลาไว้ด้วยกัน สีพื้นเป็นสีเขียวเพราะแม่เกิดวันพุธ มีดอกไม้เพราะแม่ชอบดอกไม้ แม่ชอบปลูกไม้ดอกไม้ในบ้าน ฝึกลีลาเป็นสิ่งที่คุณยายฝันเห็นเมื่อก่อนแม่จะเกิด ภาพนี้จึงต้องการจะสื่อถึงความใฝ่ฝันของคุณวิสุตาที่เป็นทางการที่เป็นไทยปนฝรั่ง เพียบพร้อมด้วยสิ่งที่สวยงามในชีวิต และพยายามทำสิ่งที่สวยงามให้ชีวิตคนอื่นๆ ด้วยทั้งลูกๆ และคนทั่วไป

ส่วนตัวแล้วแม่ก็เป็นคนที่ชอบฟังเพลงโอเปร่า ดุบัลเลต์ แต่ก็ชอบดูโฆษณและลิเกด้วยเช่นกัน คุณวิสุตาที่ชอบนุ่งผ้าซิ่นและใช้ผ้าไหม ได้รับการอบรมเลี้ยงดูมาแบบอินเตอร์ เนื่องจากทั้งคุณตาและคุณยายเป็นนักเรียนปิ้งทั้งคู่ คุณยายเริ่มเรียนภาษาไทยอย่างจริงจังก็เมื่อเกือบจะเป็นสาวแล้ว คุณตาเคยทำงานกับสายการบิน เคแอลเอ็ม สถานทูตอังกฤษ เป็นเลขาส่วนตัวของ ท่านจอมพล ป.พิบูลสงคราม และตำแหน่งสุดท้ายก่อนเกษียณคือหัวหน้ากองพิธีการสำนักนายกรัฐมนตรี มีหน้าที่รับแขกบ้านแขกเมืองที่สำคัญ ดังนั้น ด.ญ.วิสุตาจึงเติบโตมาด้วยความคุ้นเคยกับไอศกรีมและอาหารฝรั่ง ต้องใส่ถุงเท้ารองเท้าในขณะเด็กๆ คนอื่นในสมัยนั้นไม่จำเป็นต้องใส่

แม่ (My Love) ภาพที่สองมีชื่อว่า “My Love” ภาพนี้ค่อนข้างจะเป็นมุมมองส่วนตัว และเป็นทางกนน้อยกว่าอีกภาพ ภาพต้นแบบเป็นรูปถ่ายขาวดำใบหน้าแม่ยุคที่ข้าพเจ้าอยู่ชั้นประถม แม่จะร้องเพลง ลาลาบาย (Lalaby) ของบราห์ม (J.Brahms) และโฟล์กซอง กล่อมลูกๆ นอน เพลงที่ข้าพเจ้าจำได้และคุ้นเคยมาตั้งแต่เด็กคือ Summer Time และ Ques sera sera

ยุคนั้นพ่อกับแม่มักไปเล่นดนตรีร้องเพลงกันที่บ้านของอาจารย์ปิยะพันธ์ สนิทวงศ์ (ศิลปินแห่งชาติ) เป็นช่วงที่แม่พยายามเกลี้ยกล่อมให้นักดนตรีเพลงคลาสสิกหันมาเล่นเพลงไทยๆ กันบ้าง จึงมีการทำแผ่นเสียงชุดพวงร้อยขึ้นมา รวบรวมผลงานประพันธ์ของท่านผู้หญิงพวงร้อย (สนิทวงศ์) อภัยวงศ์ ทั้งอัลบั้ม นอกจากนั้นยังมีการประพันธ์เพลงขึ้นมาใหม่เพื่อที่จะเล่นกันเองอีกด้วย และสำหรับบางเพลงแม่ก็เป็นคนเขียนเนื้อร้องใส่ทำนองที่อาจารย์ปิยะพันธ์แต่ง ข้าพเจ้ายังจำได้ว่าแม่จะเปิดเทปทำนองเพลงและคิดเนื้อไปด้วยตอนเช้าในขณะที่พอกับแม่ขับรถไปส่งพวกเราไปโรงเรียน หนึ่งในเพลงนั้นมีชื่อว่า *ความรักของฉัน*

“ความรักของฉันดังกังวานไกล ฝากไว้ในเพลงบรรเลงรำพัน

ตั้งทิพย์ประทานให้มาปลอบขวัญ แต่เธอ

ความรักของฉันดังจันทร์รำไพ ฝากแสงรักนี้ไปในยามราตรี

ทั่วแดนฟ้าสว่างด้วยรัชนี นีรันดร์

เฝ้าพวงรักเธอได้แต่พรำเพื่อละเมอหมอดใจ

ฉันคอยเฝ้าวอน ฝากลมไป ให้เธอตอบฉันรักมันเสมอ

ความรักของฉันดังดวงตะวัน เฝ้ารักนิรันดร์มิเคยเลื่อนไกล

สู่ฟ้าคืนมาในวันใหม่ มิเสื่อม”

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่าแม่เป็นอะไรที่ยิ่งใหญ่ในความรู้สึกของลูก เมื่อตอนเราเป็นเด็ก โบกี้หน้าของพ่อกับแม่ก็คงจะเป็นโบกี้หน้าแรกที่เราจำได้ เมื่อตอนเราตัวเล็กๆ โบกี้หน้าของแม่ก็คงจะดูใหญ่ ให้ความปกป้องและมองดูเราด้วยความอบอุ่น ข้าพเจ้าจึงเขียนหน้าแม่ด้วยขนาดใหญ่ รูปแบบที่ออกมาทำให้ข้าพเจ้านึกถึงทั้งสีฟงส์ของอียิปต์ รูปเคารพพระแม่มาริแบบโบเซนไทน์ และยุคอียิปต์ รวมกับงานลายเส้นแบบที่ข้าพเจ้าชอบทำ สำหรับข้าพเจ้าให้ทั้งความรู้สึกที่น่าเคารพบูชา และอบอุ่นสนุกสนานด้วยในขณะเดียวกัน

อ้อม (อ้อมขวัญ สาณะเสน) คุณอ้อมขวัญเป็นน้องสาวที่น่ารักของข้าพเจ้า เป็นคนที่อบอุ่นมีเพื่อนฝูงเยอะและมักมีวีรกรรมเด็กแปลกๆ อย่างเช่นจะวิ่งเข้าไปกอดหมาขี้เรื้อนด้วยความรัก หรือเป็นเด็กคนแรกที่หายไปจากโรงเรียนอนุบาล ครูหาไม่เจอ เพราะว่าแอบไปนอนหลับอยู่อีกห้องกับพี่ชายที่อยู่คนละชั้น

คุณอ้อมขวัญเป็นศิลปิน เป็นคนที่เก๋ทันสมัย เรียนจบปริญญาตรีจิตกรรมจากมหาวิทยาลัย Kingston ที่ประเทศอังกฤษ ไปฝึกและทำงานกับร้านดอกไม้ Wild at Heart ที่มีชื่อเสียงของลอนดอน และกลับมาทำงานเป็นนักจัดดอกไม้ที่เมืองไทย

นอกจากจะใช้ดอกไม้เป็นองค์ประกอบที่มาก ภาพนี้ใช้แคนวาสที่มีขนาดไม่เหมือนภาพอื่น จัดวางองค์ประกอบที่ดูสดใส โครงสร้างสีที่ให้ความมีชีวิตชีวาและทันสมัย

เกล้า สาณะเสน เกล้า เป็นน้องชายของข้าพเจ้า ชื่อเล่นที่ข้าพเจ้าตั้งให้ตั้งแต่ยังไม่เกิดคือส้มโอซึ่งตอนหลังจะเหลือแค่เกล้า เป็นลูกคนสุดท้องและลูกชายคนเดียวของพ่อกับแม่ และโดยเหตุนี้จึงถูกแม่สอนมาตั้งแต่เล็กให้เป็นคนดูแลพี่ๆ และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว

หลังจากจบมัธยมที่โรงเรียนอังกฤษแอดเวนติส (ตอนนี้เปลี่ยนชื่อเป็นโรงเรียนนานาชาติเอกมัย) แล้วคุณเกล้าไปเรียนต่อที่สิงคโปร์อยู่พักหนึ่งเพื่อเทียบวุฒิ ก่อนกลับมาเรียนที่มหาวิทยาลัยมหิดลและเปลี่ยนไปเรียนที่มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ (ABAC) สาขาการบัญชี จนได้รับปริญญาตรี จากนั้นได้เข้าทำงานที่ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้รับทุนจากที่ทำงานให้ไปศึกษาต่อที่ประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งคุณเกล้าสามารถเข้าเรียนที่ Duke University มหาวิทยาลัยชั้นนำหนึ่งในสิบของประเทศ ในสาขาบริหารธุรกิจ เมื่อทำงานใช้ทุนหมดแล้วจึงย้ายไปทำงานกับบริษัทชินคอร์ปอเรชั่น ด้านการลงทุน และปัจจุบันออกมาประกอบธุรกิจส่วนตัว

คุณเกล้าเป็นคนที่เพื่อน ๆ รักได้เป็นหัวหน้าห้องจนเป็อดต้องบอกให้เพื่อนเลือกคนอื่นบ้าง ได้เป็นประธานจัดงานกีฬาของโรงเรียน มีสาว ๆ นิรนามที่โทรมาคุยด้วยเยอะ แต่น้องชาย

ของข้าพเจ้าก็เป็นสุภาพบุรุษ ชอบเล่นกีฬา ทั้งฟุตบอล เทนนิส และกอล์ฟ ภรรยาเป็นเพื่อนที่เรียนด้วยกันตอนอยู่มัธยม

ข้าพเจ้าเขียนรูปน้องชายให้ดูมีความมั่นคง ใช้สีฟ้าที่เกล้าชอบ และใช้รูปเหรียญเงินโบราณของจีนเป็นส่วนประกอบ การใช้รูปเงินโบราณนี้ก็เพราะว่า เป็นอาชีพ และ ข้าพเจ้าต้องการรูปทรวงกราฟฟิคที่มีเอกลักษณ์ เหรียญเงินโบราณของจีนมีรูปทรงที่เป็นเอกลักษณ์และในขณะเดียวกันก็ใช้สำหรับเป็นสิ่งนำโชคด้วย

ความเกี่ยวข้องกับความเป็นจีนก็มีอยู่บ้าง เพราะตอนเล็กๆ น้องชายของข้าพเจ้ามีรูปร่างอ้วนท้วนน่ารัก เรียกคุงตาไม่ชัด ออกเสียง “คุงตา คุงตา” แทน ท่านจึงล้อว่าคงเป็นเจ้าของมาเกิด นอกนั้นก็แล้วครอบครัวของข้าพเจ้าทั้งฝ่ายแม่และพ่อก็มีบรรพบุรุษผู้หญิงเชื้อสายจีนหลายคน ดังนั้นถึงแม้ว่าที่บ้านเราไม่มีแซ่ ก็มีส่วนที่เป็นจีนอยู่เช่นกัน ดังนั้นข้าพเจ้าจึงอนุมัติให้ตัวเองใช้เหรียญจีนในรูปน้องได้

ธนิกา สาณะเสน คุณธนิกาเป็นน้องสะใภ้ของข้าพเจ้า เป็นสมาชิกใหม่ของครอบครัว แต่ข้าพเจ้าก็มีความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัวได้อย่างสนิทสนม ส่วนหนึ่งอาจจะเป็นเพราะว่าเคยเรียนมัธยมโรงเรียนเดียวกันกับข้าพเจ้าและเป็นเพื่อนที่เรียนในชั้นเดียวกับน้องชายของข้าพเจ้า ดังนั้นเราจึงมีความสนิทสนมคุ้นเคยกันอยู่แล้วในระดับหนึ่ง เมื่อที่จะต้องมาเป็นครอบครัวเดียวกันได้คุยกันมากขึ้น ก็มีความรู้สึกที่เราชอบอะไรที่คล้ายกันหลายอย่าง และนอกจากจะเป็นคนสวยแล้ว คุณธนิกายังเป็นคนมีความรู้ มีรสนิยมดี และมีความสามารถในการทำงานอย่างมาก

สิ่งที่ประทับใจเกี่ยวกับใบหน้าของคุณธนิกาคือเห็นแล้วทำให้นึกถึงภาพเขียนของบอตติเชลลี (Botticelli) โดยเฉพาะรูป ลาพรีมาเวอร่า (La Primavera) จึงทำให้ข้าพเจ้าเขียนรูปนี้ในแบบอย่างของภาพ ลาพรีมาเวอร่า (La Primavera) นอกจากความคล้ายกันของใบหน้าของคุณธนิกา กับนางแบบแล้ว ชื่อภาพและความหมายของภาพดั้งเดิมก็สื่อความหมายถึงฤดูใบไม้ผลิ เป็นการเริ่มต้นใหม่ของสิ่งที่สวยงาม อาจเปรียบเทียบกับกับการแต่งงาน

แต่ในการเขียนรูปคุณธนิกาข้าพเจ้าได้ตัดต่อเอาเฉพาะใบหน้าและท่อนบนของลำตัวมาใช้เพราะต้องการเน้นความเป็นภาพเหมือนในแบบที่เป็นการเปรียบเทียบ มากกว่าที่จะเน้นถึงความหมายเดิมทั้งหมดของภาพ สร้อยที่สวมมีพลอยสีม่วงเพราะคุณธนิกาเกิดวันเสาร์ ใช้เป็นสีโทนน้ำตาลโดยรวม พื้นหลังที่เรียบง่ายไม่มีรายละเอียดนอกจากพื้นผิวที่มีเทกเจอร์นิดหน่อย ส่วนการสร้างระยะในภาพทำโดยใช้แท่นสี่เหลี่ยมที่ใช้เส้นแบบง่ายๆ ทั้งหมดพยายามเน้นความเรียบง่ายรายละเอียดน้อยๆ ซึ่งเป็นสิ่งที่ธนิกานิยม

ดีออบ (ธนิกา สาณะเสน) รูปนี้เป็นการศึกษาใบหน้าของคุณธนิกาโดยตรง เขียนโดยปราศจากสิ่งประกอบอื่นๆ เพราะข้าพเจ้าคิดว่าน้องสะใภ้ข้าพเจ้ามีใบหน้าที่สวยงาม น่าเขียน

พีเจียบ (พิจิตรา บุญรัตพันธ์) คุณพิจิตราเป็นคนที่สนิทสนมกับครอบครัวมาตั้งแต่ข้าพเจ้ายังเด็ก คุณพิจิตราเป็นแฟนชั้นดีไซเนอร์ที่มีรสนิยมและประสบการณ์ด้านการออกแบบ เพราะศึกษาอยู่ในประเทศฝรั่งเศสศูนย์กลางของแฟชั่นของโลกอยู่นานมาก มีความเข้าใจในลักษณะของผ้าทั้งแบบตะวันตกและตะวันออกจึงนำมาใช้ในการทำเสื้อผ้าได้ถูกต้องและลงตัวเหมือนศิลปินที่มีความเข้าใจในการใช้สีชนิดต่างๆ กัน เช่นเทคนิคของสีน้ำมันที่ต่างกับสีน้ำมันหรือสีน้ำ

คุณพิจิตราเป็นคนที่มินิสัยน่ารัก ใช้ชีวิตอยู่ท่ามกลางสิ่งสวยงาม และเป็นศิลปินที่สร้างสรรค์สิ่งที่สวยงามให้กับผู้คนที่ได้ใช้เครื่องแต่งกายที่ออกแบบโดยคุณพิจิตรา ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นบุคคลสำคัญระดับประเทศ

ข้าพเจ้ารู้สึกชื่นชมคุณพิจิตราในฐานะเป็นผู้หญิงที่ทั้งสวยทั้งเก่ง มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริงในการทำงานพร้อมทั้งเป็นคนที่ดีอีกมากด้วย

สำหรับรูปคุณพิจิตราข้าพเจ้าจึงใช้สีชมพู เป็นสัญลักษณ์ของความอ่อนหวานสวยงามและความหรูหรา ใบหน้าของคุณพิจิตราเขียนแบบอุดมคตินิดหน่อย ทาปากสีแดงและอายแชโดว์ทำให้เน้นถึงความเป็นคนที่อยู่ในวงการแฟชั่นและวงสังคมของคนมีชื่อเสียง

นางแบบ (อรนภา กฤษฏี) คุณอรนภา หรือที่เรียกกันทั่วไปว่า พี่ม้าก็เป็นอีกคนที่สนิทกับที่บ้านของข้าพเจ้า คุณอรนภาหรือที่ข้าพเจ้าและน้องสาวเรียกว่า “หม่อมแม่” ตั้งแต่เรายังเด็กๆ เป็นคนที่ข้าพเจ้ารู้สึกประทับใจในความเป็นคนดี สิ่งที่คุณอรนภาต้องเผชิญในชีวิตเป็นสิ่งที่ยากที่จะฝ่าฟันให้เป็นที่ยอมรับในสังคม แต่ด้วยความอดทน การมีความสามารถที่แท้จริง และความเป็นคนที่มีนิสัยดีจริงๆ คนหนึ่งทำให้ชีวิตของคุณอรนภาประสบความสำเร็จและมีความสุขได้ในวันนี้

นอกจากการเป็นนางแบบแล้ว คุณอรนภาเคยไปเรียนการแต่งหน้าที่ประเทศฝรั่งเศส และเป็นเมคอัพอาตีสชั้นแนวหน้าของเมืองไทยอีกด้วย นอกจากนั้นคุณอรนภายังมีความสนใจทางด้านศิลปะและ มีความสามารถทางด้านนาฏศิลป์ของไทย คุณอรนภาเคยพาพวกเราสามคนพี่น้องไปดูงานแฟชั่นโชว์ที่คุณอรนภาเดินแบบหลายครั้งเมื่อเรายังเด็ก ได้เห็นชีวิตนางแบบทั้งเบื้องหน้าและเบื้องหลัง ข้าพเจ้าเห็นว่าคุณอรนภาเป็นคนที่เซ็กซี่ฟ และมีความสามารถรอบรู้กว่านางแบบที่เกิดมาเป็นผู้หญิงหลายคน

ข้าพเจ้าเห็นว่าคุณอรนภาเป็นคนที่จริงใจ มีความฝัน มีความมุ่งมั่นในสิ่งที่ตั้งใจ อยู่กับสิ่งสวยงามและสร้างสรรค์สิ่งที่สวยงามให้กับคนอื่น แต่ชีวิตของคุณอรนภาก็มิได้โรยด้วยกลีบกุหลาบ ข้าพเจ้าจึงใช้ทฤษฎีที่เข้มงวดกันในงานของข้าพเจ้าสำหรับรูปของคุณอรนภา และนางแบบที่ปิดตาเหมือนอยู่ในความฝันของตัวเอง ภาพโครงหน้าที่ข้าพเจ้านำมาใช้เป็นการผสมผสานกันระหว่างใบหน้าของนางแบบจากโฆษณาเครื่องสำอางของเมืองนอกกับใบหน้าของคุณอรนภาสำหรับข้าพเจ้าแล้วเป็นตัวตนของพี่ม้าที่ผสมผสานระหว่างความจริงกับความฝันเข้าด้วยกัน

บทที่ 6

บทสรุป

การทำงานสร้างสรรค์ชุดนี้ เพื่อที่จะบันทึกความรู้สึกที่ดีของข้าพเจ้าผ่านรูปเหมือนของคนที่ข้าพเจ้ารู้สึกประทับใจ และเพื่อเป็นการสร้างสรรค์งานแบบภาพเหมือนในแบบอย่างที่ข้าพเจ้าต้องการ ในรูปแบบที่หลากหลาย และไม่เลียนแบบภาพถ่าย เป็นโจทย์ที่ข้าพเจ้าตั้งไว้เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนภาพเหมือน และการศึกษาวิธีการทำงานที่หลากหลาย ข้าพเจ้าคิดว่าข้าพเจ้าได้รับความรู้ และได้พัฒนาฝีมือการทำงาน

ในการทำงานศิลปะความเป็นตัวของตัวเองย่อมเป็นสิ่งสำคัญ แต่ความเป็นตัวของตัวเองนั้นต้องมีพื้นฐานของทักษะฝีมือที่พอสมควร และ การเรียนรู้จากสิ่งทีคนอื่นเคยทำมาแล้วเพื่อเอามาสร้างงานที่เป็นของเราแต่มีใช้การลอกเลียนแบบโดยตรง

การพัฒนาของทักษะฝีมือการทำงานสามารถเกิดขึ้นได้ตามกาลเวลาที่ฝึกฝน แต่ถ้าปราศจากความรู้ ความเข้าใจแล้ว การพัฒนางานให้เป็นที่น่าสนใจและเป็นตัวของตัวเองคงจะเป็นไปได้โดยยาก การศึกษาและพัฒนาทักษะการทำงานศิลปะคงจะต้องเป็นสิ่งที่ต้องทำต่อเนื่องไปตลอดชีวิตการทำงาน

งานสร้างสรรค์ครั้งนี้คงจะถือได้ว่าเป็นบทสรุปของการทำงานในช่วงการศึกษาระดับปริญญาโท ณ มหาวิทยาลัยศิลปากรของข้าพเจ้า และหวังใจไว้ว่าคงจะเป็นรากฐานของการพัฒนางานของข้าพเจ้าต่อไปอีกในอนาคต ข้าพเจ้าคงไม่สามารถบอกได้ว่างานวิทยานิพนธ์สร้างสรรค์ครั้งนี้เป็นการทำงานที่ลงตัวที่สุด แต่ว่าข้าพเจ้าก็ได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆหลายอย่าง และเป็น การทดลองที่ข้าพเจ้าคิดว่าน่าพอใจ

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

น. ณ ปากน้ำ [นามแฝง]. **ความเข้าใจในศิลปะ**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์เมืองโบราณ, 2531.

ชมรมศิษย์ช่างศิลป์ รุ่น 14 ร่วมกับ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ หอศิลป์. **ชีวิตและผลงานของอาจารย์จำรัส เกียรติก้อง ศิลปินเอกของชาติ**. กรุงเทพมหานคร : บริษัทครีเอทีฟคอร์เนอร์ จำกัด, 2549.

ภาษาต่างประเทศ

Aymar, G.C. **The Art of Portrait Painting**. Philadelphia : Chilton Book Company, 1967.

Cahill, J. **Chinese Painting**. New York : Rizzoli, 1977.

Ginsburg, H. **Thai Art and Culture**. Singapore: The British Library, 2000.

Gombrich, E.H. **The Story of Art**. 14th ed. Oxford : Phaidon Press Limited, 1988.

West, S. **Portraiture**. Oxford : Oxford University Press. 2004.

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล ที่อยู่	นางสาวอุ้มแก้ว สาณะเสน พิพิธภัณฑน์บ้านคำคุณ 259 หมู่ 1 ตำบลแม่แรม อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ 50180
โทรศัพท์ ที่ทำงาน	05-3298068 197 หมู่บ้านसानตินิเวศ ถนนลาดพร้าว ซอย115 อำเภอบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240
โทรศัพท์	02-3750400
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2537	BA (Hon.) Fine Arts (Painting) Central St. Martins College of Art and Design, U.K.
พ.ศ. 2549	ปริญญาศิลปมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตรกรรม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2538	อาจารย์ผู้ช่วยวิชาวาดเส้น มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ รองผู้จัดการแผนกประชาสัมพันธ์โรงแรมฮิลตัน ปาร์คนายเลิศ
พ.ศ. 2539 – ปัจจุบัน	ศิลปินอิสระ